

AD

AMERSFOORTSE COURANT

DROOMHUIS IN DE DUINEN

Onthaasten in een stacaravan van 36 vierkante meter **AD WEEKEND**

PELLÈ VOORSPELT STUNT

'Feyenoord kan van Ajax winnen. Waarom niet?'

AD SPORTWERELDBedroefd
erbetoon
aan Friso

Een verdrietiger optocht is nauwelijks denkbaar: koningin Maxima, prinses Mabel, dochters Luana (8) en Zaria (7) en prinses Beatrix gaan voorop in de stoet familieleden en vrienden die de maandag overleden prins Friso (44) gaat begraven. Het gezelschap liep van kasteel Drakensteyn naar de Stulpkerk in Lage Vuursche, waar de kerkdienst voor de overledene werd geleid door dominee Carel ter Linden. De besloten plichtigheid had een zeer persoonlijk karakter. Ter Linden roemde Friso als 'altijd volstrekt oprecht'. Friso's broer koning Willem-Alexander las uit de bijbel, zijn andere broer Constantijn haalde persoonlijke herinneringen op. Maaike Duboter zong haar nummer 'Dat ik je mis'. Koning Willem-Alexander, prins Constantijn en vier vrienden droegen Friso naar zijn laatste rustplaats, die grenst aan het landgoed waar prinses Beatrix waarschijnlijk later dit jaar haar intrek zal nemen. >> P2 T/M 4

FOTO PIM HAS

'Kinderen de dupe van fouten bij Jeugdzorg'

Uithuisplaatsing na onzorgvuldige rapportage

ROTTERDAM • Kinderen worden soms, door onjuiste rapportages van Jeugdzorg, ten onrechte uit huis geplaatst. Dat zeggen advocaten, Kamerleden en hoogleraren. Kinderrechters bevestigen de matige kwaliteit van de rapporten, maar volgen toch meestal de mening van Jeugdzorg.

ELLEN VAN GAALLEN

Gezinsvoogden van Bureau Jeugdzorg presenteren meningen als feiten en kopiëren passages uit oude rapporten klakkeloos in nieuwe analyses, stellen betrokkenen. Ook laten ze de bron van hun informatie veelal achterwege.

De rapporten worden door de Raad voor de Kinderbescherming gebruikt bij de kinderrechtster om kinderen onder toezicht te stellen

of uit huis te plaatsen. Volgens de Rotterdamse kinderrechtster Sonja de Pauw Gerlings-Döhrn schrijven 7 op de 10 gezinsvoogden rapportages die onder de maat zijn. „Het zijn maatschappelijk werkers. Ze zijn niet opgeleid voor het schrijven van rapporten.“

Daardoor sluipen er fouten in de rapportages. Zoals over een moeder die volgens de gezinsvoogd met een

persoonlijkheidsstoornis kampt, terwijl haar psycholoog dat zwart op wit tegenspreekt. Of van een kind dat blauwe plekken heeft, zonder dat goed wordt uitgezocht of er sprake is van mishandeling.

„Zo iets komt wel in het rapport en dan sta je met 10-0 achter bij de kinderrechtster;“ zegt advocaat Richard Korver. De kinderrechtster verkiest vaak het woord van de professional boven dat van de ouder.

„Het zou kunnen dat kinderen onterecht uit huis zijn geplaatst. Het blijft mensenwerk, maar we moeten heel veel verbeteren;“ reageert D66-Tweede Kamerlid Vera Bergkamp.

Op haar voorpraak schakelde de Tweede Kamer de Kinderombuds-

man in om de rapportages te onderzoeken. Hij presenteert in het najaar de resultaten. Ook VVD, CDA en SP willen dat de rapporten van Jeugdzorg verbeteren.

Hoogleraar jeugdbescherming Ido Weijers onderzocht eerder ruim tweehonderd uitspraken van kinderrechters over uithuisplaatsingen. Daaruit bleek dat Bureau Jeugdzorg in 1 op de 10 zaken onzorgvuldig handelde.

De brancheorganisatie Jeugdzorg Nederland erkent dat de rapportages beter moeten. Er zijn cursussen gestart om gezinsvoogden bij te scholen. „Het moet beter. Rapporteren is een andere vaardigheid dan hulpverleners.“ verklaart bestuurder René Meuwissen. >> P8

Toeristen niet meer naar de Egyptische zon

DEN HAAG • Nederlandse reisorganisaties brengen voorlopig geen nieuwe toeristen meer naar Egypte. Door de explosieve situatie in het land ontraadde het ministerie van Buitenlandse Zaken gisteren 'alle niet-essentiële' reizen voor heel Egypte.

Vakantiegegers die een reis hadden geboekt, mogen die kosteloos annuleren of ombuiken naar een andere bestemming. Omdat geen negatief reisadvies is afgekondigd, kunnen mensen die al vakantie vieren, dat nog gewoon blijven doen.

In Egypte vielen gisteren opnieuw 50 doden bij confrontaties tussen betogers, leger en politie. Tienduizenden Egyptenaren hadden gehoor gegeven aan een oproep van de Moslimbroeders om te protesteren tegen het eerdere geweld. >> P7

'Jeugdzorg liegt niet, maar dikt nogal eens aan'

TAMAR RAAKT ZOONTJE (3) KWIJT NA FOUTEN VAN DE GEZINSVOOGD

ASSEN • Veel rapportages van Bureau Jeugdzorg rammelen, stellen kinderrechtshouders, advocaten en hoogleraren. „Bureau Jeugdzorg liegt niet, maar dikt nogal eens aan.” De 23-jarige Tamar raakte haar zoontje Reveano kwijt na rapportages waarin aantoonbare fouten staan.

ELLEN VAN GAALEN

In het jeugdzorgrapport over de 3-jarige Reveano staat beschreven hoe hij afscheid neemt van zijn moeder Tamar: hij bijt op zijn lip en een traan rolt over zijn wang. „Het afscheid nemen is lastig voor Reveano. Hij moet dan hullen, en geeft ook aan dat hij bij moeder wil blijven.”

Reveano ziet zijn moeder één keer per maand bij Bureau Jeugdzorg Drenthe. Hij speelt met haar, 2,5 uur lang, maar mag niet met haar mee. Sinds september vorig jaar verblijft hij namelijk in een pleeggezin.

Meerdere malen heeft de kinderrechtshouder op basis van rapportages van Bureau Jeugdzorg (BJZ) geconcludeerd dat de thuissituatie bij zijn moeder te onveilig is. Maar die beslissingen zijn gebaseerd op basis van onjuiste informatie, stelt moeder Tamar.

In de rapporten van Jeugdzorg staan volgens haar drie cruciale fouten die de gezinsvoogd weigert te veranderen. De gezinsvoogd schrijft dat de van oorsprong Sri Lankaanse een hechtingsprobleem heeft. Daardoor zou ze verkeerde partners aantrekken, die Reveano in gevaar brengen. Haar psycholoog schrijft echter in een officiële brief dat de diagnose die hem in de mond wordt gelegd, niet klopt.

Ook zou Tamar de behandeling bij de psycholoog hebben afgekap, waardoor Jeugdzorg de vrijwillige hulp niet meer succesvol vond. Eveneens niet waar, zegt de psycholoog. Ten derde stelt Jeugdzorg dat Tamar haar ouders bedreigde toen haar zoontje net bij hen woonde. De gezinsvoogd besloot Reveano daarop uit huis te halen, omdat ze vreesde dat Tamar de peuter zou wegnemen. Haar ouders verklaren echter op schrift nooit door hun dochter te zijn bedreigd.

Deze drie 'feiten' in het dossier van Tamar tellen allemaal mee in het besluit van de kinderrechtshouder om moeder en kind te scheiden. En dus heeft Reveano bij een pleeggezin, misschien wel tot zijn achttiende.

ZWANGER

Ze heeft inderdaad problemen. erkent Tamar. Op 19-jarige leeftijd raakte ze ongewenst zwanger, behalve ze in een relatie vol huishoudelijk

Kamer erg bezorgd

DEN HAAG • De Tweede Kamer is erg bezorgd over tekortkomingen in de Jeugdzorg. Kamerleden willen dat een uithuisplaatsing van een kind weer een uiterste redmiddel wordt. „Een kind moet alleen bij zijn ouders weggehaald worden als het écht niet anders kan,” bevoogt CDA-Kamerlid Mona Keijzer.

De rapportages hangen nu veel te veel met 'van horen zeggen' aan elkaar, zegt Keijzer, die zelf in het verleden als advocate met Jeugdzorg te maken had. „Een juf zegt iets, een kinderleidster zegt ook iets, dan is er nog iemand uit de familie met twijfels en misschien is er een leerachterstand,” somt Keijzer op. „Dat is voldoende om kinderen uit huis te plaatsen.” Zeker tussen 2005 en 2009 groeide het aantal kinderen dat onder toezicht stond explosief. In die tijd kwam een gezinsvoogd voor de rechter wegens de dood van de 3-jarige Savannah. Die was gedood door haar moeder, terwijl Jeugdzorg het gezin begeleidde. Voorzichtigheid moet echter niet doorslaan, vinden de Kamerleden. „Altijd moet zorgvuldig worden nagegaan of het zware middel van ingrijpen in een gezin gerechtvaardigd is,” stelt Brigitte van der Burg (VVD). Renske Leijten (SP): „Jonge hulpverleners worden ontzettend in het diepe gegooid. Ze krijgen onvoldoende begeleiding, onvoldoende tijd om goed onderzoek te doen.”

geweld en deed ze meermaals aangifte bij de politie. Maar hulp was voldoende geweest om toch voor Reveano te kunnen zorgen. Haar advocaat Marrit Alta: „Tamar heeft gezegd alles te willen doen om de situatie veiliger te maken, maar krijgt geen hulp.”

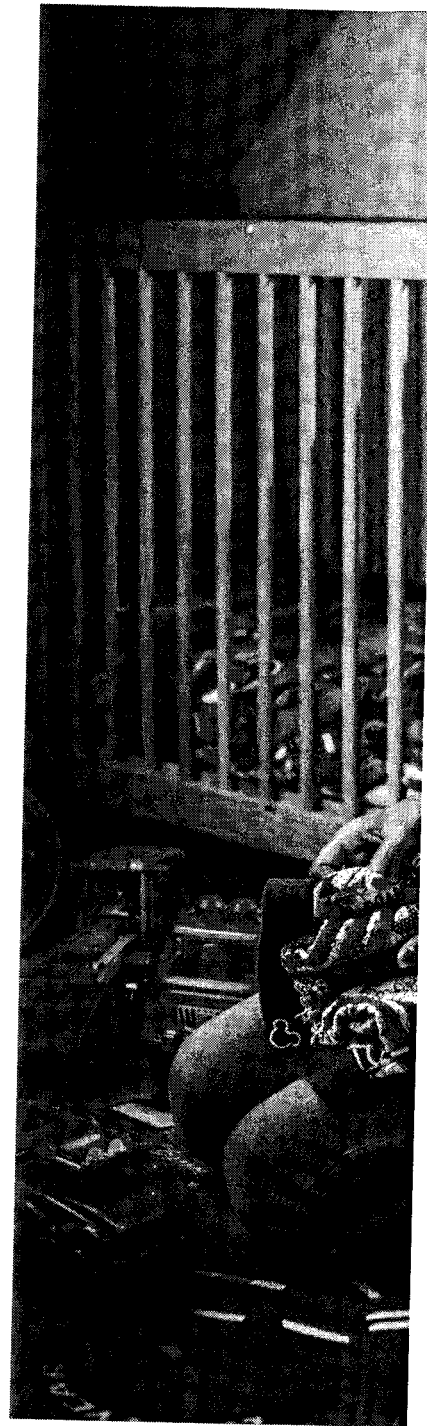
De zaak van Tamar staat niet op zichzelf, zeggen kinderrechtshouders, jeugdrechtsadvocaten en hoogleraren. Zij stellen dat rapportages vaak onder de maat zijn. Rapportages van de Raad voor de Kinderbescherming en Bureau Jeugdzorg wegen echter zwaar mee in beslissingen van kinderrechtshouders. „Bureau Jeugdzorg liegt niet, maar dikt nogal eens aan,” constateert de Rotterdamse kinderrechtshouder Sonja de Pauw Gerlings-Döhrn, die al sinds 1982 in het vak zit. Gezinsvoogden presenteren meningen als feiten, informatie is niet altijd naar bronnen te herleiden en aantoonbaar onjuiste passages worden niet aangepast.

Ido Weijers, hoogleraar Jeugdbescherming, besloot de kwaliteit van rapportages langs een wetenschappelijke meetlat te leggen. Eerder nam de hoogleraar ruim tweehonderd uitspraken van kinderrechtshouders over uithuisplaatsingen onder de loep. Daaruit bleek dat Bureau Jeugdzorg in 1 op de 10 zaken onzorgvuldig handelde. De jeugdhulpverleners presenteerden onder meer diagnoses van gedragsdeskundigen die niet onafhankelijk waren; ze waren namelijk in dienst bij Jeugdzorg. „Bureau Jeugdzorg redeneert soms niet genoeg vanuit het belang van het kind,” constateert Weijers.

BEWIJZEN

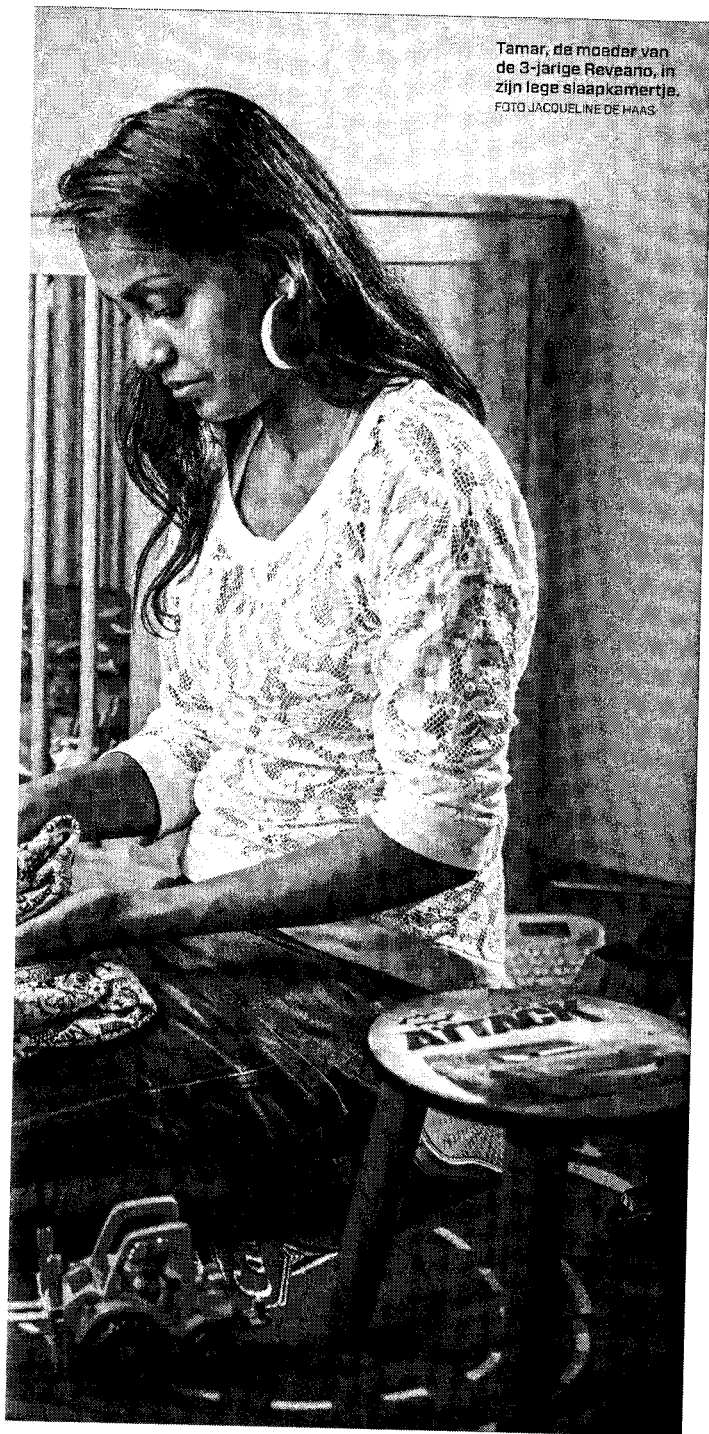
„Soms zijn zaken in het jeugdrecht niet keihard te bewijzen,” zegt de Bredase kinderrechtshouder Jolande Calcoen-Nauta, tevens voorzitter van de Expertisegroep Jeugdrechters. Ze snapt dat Jeugdzorg met aannames en vermoedens werkt, maar maakt daarbij wel een kanttekening: het moet duidelijk zijn waar de informatie vandaan komt.

„Als er bijvoorbeeld staat dat iemand borderline heeft, moeten wij weten wie dat heeft gezegd. Was dat de ex of de psycholoog? Bij de Raad voor de Kinderbescherming is dat behoorlijk gewaarborgd. Bij Bureau

Prof. Weijers

'Jeugdzorg redeneert soms niet genoeg vanuit het belang van het kind'

Tamar, de moeder van de 3-jarige Reveano, in zijn lege slaapkamertje.
FOTO JACQUELINE DE HAAS

Jeugdzorg is het moeilijker? De Raad neemt het voortouw bij het aanvragen van een maatregel bij de kinderrechter. Daarbij baseert de Raad zich op de rapporten van Jeugdzorg, maar doet ze zelf ook onderzoek.

Als het komt tot een uithuisplaatsing of toezicht, zijn de rapporten van Jeugdzorg de belangrijkste bron voor een kinderrechter om te bepalen of de maatregel klaar is, of nog langer moet duren.

De ervaren Rotterdamse kinderrechter De Pauw Gerlings-Döhrn stelt dat 7 van de 10 gezinsvoogden rapporten leveren die onder de maat zijn. „Dat kan je die mensen niet kwalijk nemen. Het zijn maat-

schappelijk werkers, ze willen hulpverleners. Ze zijn niet opgeleid voor het schrijven van rapporten.”

Juist door het hoge knip- en plakgehalte blijven dezelfde onjuistheden terugkomen. „Er wordt onvoldoende kritisch gekeken naar wat het belang van de informatie voor de huidige situatie is,” vat Calcoen-Nauta samen.

KINDERRECHTERS

Maar hoe kan het dat kinderrechters meestal toch meegaan met het verzoek van Jeugdzorg? De Pauw Gerlings-Döhrn: „Jeugdzorg heeft er geen belang bij om te liegen, ouders hebben dat wel. Het werkt hetzelfde als bij een zitting over een boete

Jeugdzorg Nederland: het moet gewoon beter

DEN HAAG • De kwaliteit van de rapportages moet omhoog, erkent ook brancheorganisatie Jeugdzorg Nederland, die de belangen van ondernemers in de jeugdzorg behartigt. Bestuurslid René Meuwissen erkent vaak klachten te krijgen. „Ik lees wel eens rapportages en laten we eerlijk zijn: het moet gewoon beter.”

U trekt het boetekleed aan.

„Ik zou de laatste zijn om te zeggen dat wij het altijd goed doen. Dat zou heel arrogant zijn. Maar ik durf wel de stelling aan dat wij in verreweg de meeste gevallen naar eer en geweten en ook zorgvuldig beslissingen nemen. Wij besluiten niet als enige over een ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing. De Raad voor de Kinderbescherming, een kinderrechter en de Inspectie Jeugdzorg kijken er ook naar.”

Waarom zijn de rapportages niet altijd op niveau?

„Dat zit dan vooral in het op papier zetten van de informatie. Dat gaat van heel goed, tot voldoende, tot slecht. Met cursussen besteden wij opnieuw aandacht aan het op papier zetten van informatie. Dat geeft aan dat wij ook vinden dat het beter kan. Rapporteren is natuurlijk een heel andere bezigheid dan hulpverleners. Ik vind dat daar op de scholen te weinig aandacht voor is. Rapporteren is onderdeel van het werk. Dat moet op orde zijn.”

Waarom doet Jeugdzorg niet aan waarheidsvinding?

Blaauwe plekken bij een kind, gebroken armen of benen, oude breuken. Dat zijn feiten. Maar een bepaalde opvoeding van een kind kan desastreuze gevolgen hebben. Die zijn niet met feiten te staven, maar zijn vaak gebaseerd op ideeën over normen en

waarden. De ene ouder vindt dat bij een goede opvoeding geen prik voor de mazen nodig is, de andere ouder veraschuwet die opvattingen. Dat zijn lastige zaken.”

Beseffen gezinsvoogden wel welke gevolgen de fouten kunnen hebben?

„Wij zijn ons er terdege van bewust dat de maatregelen ingrijpend zijn. Daar praten we veel over met onze gezinsvoogden. Wij komen aan het meest dierbare dat de ouders op de wereld hebben gezet. Maar we staan vaak voor lastige dilemma's als we twijfels hebben over de veiligheid van kinderen.”

Het idee bestaat dat gezinsvoogden soms moedwillig op een ondertoezichtstelling aansturen en zaken aandikken.

„Als dat zo is, is dat absoluut uit den boze. Laat ik daar helder over zijn. Maar ik kan me heel moeilijk voorstellen dat een gezinsvoogd dat doet. Die heeft daar geen enkel belang bij.”

Om de werkdruk te verminderen? Als een kind uit huis is geplaatst, heeft een gezinsvoogd er minder omkijken naar.

„Dat zou kunnen. Maar als ik daar achter kom, vliegt zo'n gezinsvoogd er morgen nog uit. Ik weet ook dat gezinsvoogden mensen zijn en dat die zulke gedachten kunnen hebben. Ik sluit niet uit dat het wel eens gebeurt.”

Een andere veelgehoorde klacht is dat ouders aantoonbare onjuistheden niet uit de rapportages krijgen.

„Dat is niet goed. Als een ouder je op een fout wijst, heb je dat te veranderen. En dan heb je ook nog sorry te zeggen.”

voor door rood rijden. De bestuurder verklaart dat hij door oranje ging, maar een agent zegt dat het rood was. Dan gelooft een rechter de professional. Als we die al niet meer geloven, schoppen we ons hele systeem onderuit.”

Anders dan agenten staan Jeugdzorgwerkers niet onder ede bij de beslissingen die ze nemen. Het bestuur van Jeugdzorg Nederland geeft ruiterlijk toe niet aan waarheidsvinding te doen, omdat in jeugdzaken niet alles te bewijzen is. Zij kunnen opschrijven wat ze van bronnen, zoals huisartsen, agenten en scholen, horen.

Gezinsvoogden willen echter koste wat kost excessen voorkomen. Incidenten wakkeren de angst voor missers aan. Daardoor slaan hulpverleners soms door, vinden kinderrechters, advocaten en hoogleraren. Advocaat Richard Korver: „Een ex kan een mishandeling melden. Vervolgens belt een hulpverlener met de school. De juf zegt dat het kind wel eens blauwe plekken heeft. Dat komt in een rapport te staan zonder dat goed wordt uitgezocht of die zijn ontstaan door mishandeling. Dan sta je met 10-0 achter bij de kinderrechter.”

In het jargon heet dat het 'niet-pluis-gevoel' van de hulpverleners. „Dan laten ze zo'n zaak niet los en gaan ze zoeken totdat ze iets hebben gevonden,” merkt oud-advocaat Peter Prinsen, die zich in de jeugdzorgproblematiek heeft vastgebeten. Zeis aantoonbare onjuistheden zijn nauwelijks uit rapporten te krijgen. Tot grote frustratie van ouders die op basis van die rapportages hun kind kwijt zijn.

Terwijl een uithuisplaatsing in de

wet is bedoeld als laatste redmiddel om een kind te beschermen.

Kinderrechters zeggen kritisch te zijn, maar geloven tegelijkertijd de professionals. „Als ik twijfel, neem ik ook liever het zekere voor het onzekere,” aldus De Pauw Gerlings-Döhrn. Dat uitgangspunt lijkt ook van toepassing op het scheiden van Tamar en zoonje Reveano. Zij was immers slachtoffer van huiselijk geweld. De rechter heeft al bepaald dat niet Tamar de onveilige situatie veroorzaakt, maar mensen in haar omgeving. Toch blijft hulp in de thuissituatie uit. Tamar vreest voor een toekomst zonder haar zoonje. „Desnoods wil mijn moeder stoppen met werken om voor Reveano te zorgen,” vertelt ze. „Dat heeft ze al lang gezegd, maar daar wordt al bijna een jaar lang niet naar geluisterd.”

Wat was althans de situatie totdat Tamars klacht bij directeur Cees Wierda van Jeugdzorg Drenthe terecht kwam. Ze mocht twee keer op gesprek komen en heeft een brief gekregen, waarin Jeugdzorg beloofd de onjuiste passages uit de rapportages te schrappen. „Als iets er ten onrechte in staat, zal het er op mijn gezag uit gaan,” zegt Wierda.

De jonge moeder is voorzichtig hoopvol. „Ik hoop dat het goed komt, maar ik moet het eerst zien. Jeugdzorg heeft me al zoveel beloofd. Ik geef niet op. Hij hoort bij mij.”

De vader van Reveano wilde niet meewerken aan dit verhaal.

Wat is uw ervaring met Jeugdzorg?

Reageer: researchteam@ad.nl
Twitter: @ADResearchteam